

Indikaattorityövälineen käsikirja

1. Työvälineeseen pääsee osoitteesta:

<http://gramdel.kapsi.fi/indikaattorit/>

2. Rekisteröityminen

Työvälineen käyttäjäksi voi rekisteröityä kuka tahansa ja se on ilmaista. Rekisteröityminen tapahtuu klikkaamalla etusivun Rekisteröidy käyttäjäksi -linkkiä.

Rekisteröidy käyttäjäksi

Sähköposti:

Salasana:

Salasana uudestaan:

Kirjoita sähköpostiosoitteesi ylimmäiseen laatikkoon. Kirjoita haluamasi salasana toiseen laatikkoon ja kirjoita alimpaa salasana uudelleen. Lähetä -painikkeen painamisen jälkeen saat sähköpostiisi vahvistuksen käyttäjätunnuksen luomisesta muutaman minuutin kuluttua. Sähköpostissa on tarkemmat ohjeet tunnuksen aktivoimiseksi.

3. Kirjautuminen

Kun olet saanut vahvistuksen käyttäjätunnuksen luomisesta ja toiminut siinä annettujen ohjeiden mukaan, voit kirjautua sisään etusivun Kirjautu sisään -linkistä sähköpostiosoitteellasi ja antamallasi salasanallasi.

4. Indikaattorityövälineen käyttö

Kun olet kirjautunut sisään, voit tehdä omia indikaattoripaketteja. Klikkaa etusivun Tee uusi -linkkiä.

Tee uusi

Kirjoita tyhjään tilaan haluamasi nimi paketille. Esim. Lasten hyvinvointi, Ilomantsi. Antamasi nimi tulee näkyviin viereisen kentän yläpuolelle. Nimi tulee näkyviin myös etusivulle aina kun olet

kirjautuneena sisään.

Klikkaamalla paketin nimeä joko tässä tai etusivulla, pääset muokkaamaan ja katselemaan tekemääsi pakettia. Muokkaaminen tarkoittaa sekä indikaattoripaketin sisällön luomista että aikaisemmin luodun paketin sisällön muuttamista.

Paketin nimeä klikattuasi avautuu seuraava näkymä.

[Palaa etusivulle](#)
[Muokkaa asetuksiasi](#)
[Tallenna pdf tiedostoksi](#)

Esimerkki

Esimerkki

↑ arvo noussut   ↔ ei muutosta tai muutos alle 5%   ↑↓ muutos myönteiseen suuntaan
↓ arvo laskenut   ↑↓ muutos vähintään 5%   ↑↓ muutos kielteiseen suuntaan
↑↑↓↓ muutos vähintään 10%
↑↑↑↓↓ muutos vähintään 15%

■ tilanne vähintään 10% parempi kuin vertailukohteessa
■ ei eroa vertailukohteeseen tai ero alle 10%
■ tilanne vähintään 10% huonompi kuin vertailukohteessa
? = tieto puuttuu

Klikkaamalla Muokkaa asetuksiasi -linkkiä pääset muokkaamaan paketin sisältöä.

Muokkaa näkymässä on jokaisen kohdan vieressä kysymysmerkkisymboli, jota klikkaamalla saat kyseiseen kohtaan liittyviä ohjeita.

Tallenna -painike tallentaa tehdyt muutokset. Sitä ei tarvitse painaa jokaisen tehdyn muutoksen jälkeen, vaan vasta lopussa kun olet tehnyt kaikki haluamasi valinnat. Peruuta painikkeen painaminen hylkää tehdyt muutokset. Kaikkia valintoja ei tarvitse tehdä kerralla, vaan voit tallentaa välillä ja palata jatkamaan muokkaamista.

Alasvetovalikosta voit valita ns. peruskuntasi (Rymättylä). Kyse on siis siitä kunnasta, maakunnasta, sairaanhoitopiiristä jne. jonka indikaattorit haluat hakea. Voit rajata alasvetovalikossa näkyviä kuntia kirjoittamalla haluamasi kunnan nimen tai osan nimestä viereiseen tekstikenttään. Voit valita vain yhden peruskunnan.

Jos haluat valita ns. vertailukunnat tai vertailualueet, joihin haluaa omaa peruskuntaasi (tai muuta alun perin valitsemaasi aluetta) verrata. Voit valita ne seuraavasti.

Etsi vertailukuntia joko kirjoittamalla kunnan nimi tai osa sen nimestä tekstikenttään tai klikkaamalla kirjainlinkkejä, jolloin saat listan ko. kirjaimilla alkavista alueista. Rastita ilmestyvästä listasta haluamasi kunta/kunnat. Voit tehdä useampia hakuja tallentamatta välillä. Muutokset tallentuvat automaattisesti.

Käytännössä ei kannata valita kovin monia vertailualueita. Vertailualueiden määrä vaikuttaa raporttiin tulevien grafikoiden ja taulukoiden luettavuuteen. Kokeilemalla löydät parhaat vaihtoehdot.

Grafiikoiden tyyppi

- Arvot vuosittain
 Liukuva keskiarvo, 3v
 Liukuva keskiarvo, 5v

Seuraavaksi voit valita haluatko raporttiin taulukot ja millaisen grafiikan haluat. Taulukoissa on indikaattorien täsmälliset arvot sekä oman perusalueen että vertailualueiden osalta niiltä vuosilta, joista tiedot haluat. Grafiikat voidaan valita kolmella tavalla (vain yksi tapa kerrallaan mahdollista). Arvot vuosittain -valinta piirtää grafiikan niin, että jokaisen vuoden kohdalla on esillä ko. vuoden arvo. Liukuvat keskiarvot tasaavat yksittäisten

vuosien satunnaista vaihtelua, mikä erityisesti pienissä kunnissa voi tuottaa hyvin suurta heilahtelua vuodesta toiseen. Liukuva keskiarvo näyttää tasaisemmin indikaattorin trendit pidemmällä aikajaksolla.

Seurattavat vuodet

- 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007

Seuravana valitaan ne vuodet, joilta tiedot halutaan. Vuosia voi valita vapaasti, eikä esim. ole pakko ottaa mukaan perättäisiä vuosia.

Vertailun suunta

- Kunta suhteessa vertailukuntiin
 Vertailukunnat suhteessa kuntaan

Vertailun suunta viittaa siihen, vertaillaanko perusalueen tilannetta vertailualueisiin vai vertailualueita perusalueeseen. Suunnalla on merkitystä, kun symbolein raportissa ilmaistaan alueiden välinen tilanne indikaattorien osalta. Tästä esimerkki käsikirjassa myöhemmin. Alla on valittu vertailun suunta Kunta

(perusalue) suhteessa vertailukuntiin (vertailtaviin alueisiin).

Muu				
indikaattori	arvo	muutos	V1	V2
Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina	8.2 litraa	↑↑↑↑	9.8	3.2
Erikoissairaanhoidon nettokustannukset, euroa / asukas	1012	↑↑↑↑	919	991
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 -vuotiaat, joiden sijoituspaikkana laitos, % kaikista kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista ja nuorista	0	↓↓↓↓	15.5	46.7
Somaattisen erikoissairaanhoidon hoitopäivät / 1000 asukasta	759.7 / 1000 asukasta	↔↔↔	782.3	804.7
Verotulot	2386.7 euroa / asukas	↑↑↑↑	2721.3	2209.8

Jos valitaan toinen suunta, vertailukunnat suhteessa kuntaan, vaihtuvat taulukon värit.

Muu				
indikaattori	arvo	muutos	V1	V2
Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina	8.2 litraa	↑↑↑↑	9.8	3.2
Erikoissairaanhoidon nettokustannukset, euroa / asukas	1012	↑↑↑↑	919	991
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 -vuotiaat, joiden sijoituspaikkana laitos, % kaikista kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista ja nuorista	0	↓↓↓↓	15.5	46.7
Somaattisen erikoissairaanhoidon hoitopäivät / 1000 asukasta	759.7 / 1000 asukasta	↔↔↔	782.3	804.7
Verotulot	2386.7 euroa / asukas	↑↑↑↑	2721.3	2209.8

Voit hakea raporttiin tulevia indikaattoreita kahdella tavalla: sanahauulla tai alkukirjainhauulla.

- Sanahauulla kirjoitat kohtaan 'Lisää seurattavia indikaattoreita' sanan tai sananosa. Esimerkissä on kirjoitettu 'sairaus', jolloin saat listan indikaattoreista, joissa sana/ sananosa 'sairaus' esiintyy. Valitse näistä indikaattoreista indikaattorin edessä olevaa laatikkoa klikkaamalla kyseinen/kyseiset indikaattorit omaan pakettiin
- Kirjainhauulla klikkaa kirjainlinkkiä, joilla saat listan kyseisellä kirjaimella alkavista indikaattoreista. Tee valinta kuten edellä.

Voit tehdä useampia hakuja ja valintoja tallentamatta välillä. Muutokset tallentuvat automaattisesti.

Seurattavat indikaattorit

☒ Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina	↑	☒ Erikoissairaanhoidon nettokustannukset, euroa / asukas	↑
☒ Koulutustasomittain	↑	☒ Somaattisen erikoissairaanhoidon hoitopäivät / 1000 asukasta	↔
☒ Verotulot	↑		

Lisää seurattavia indikaattoreita

sairau

[abc](#) [def](#) [ghi](#) [jk](#) [lm](#) [no](#) [pqr](#) [st](#) [uvw](#) [xyz](#) [ääö](#)

☐ sairauspoissaolot, tuntia/työntekijä	↔	☐ sairauspäivärahaa saaneet työkäiset / 1000 16-64 -vuotiasta	↔
☐ Päihdesairauksien hoitajaksot 15-24 -vuotiailla / 1000 vastaavanikäistä	↔		

Kun indikaattorit on valittu valmistellaan raportin värisymboliikka. Valittujen indikaattorien perässä on tällä hetkellä tummanharmaat nuolet vaakasuorassa. Klikkaamalla nuolta kerran sen asento muuttuu pystyksi ja väri vihreäksi. Tämä tarkoittaa sitä, että indikaattorin arvon kokoaminen on myönteinen asia terveyden ja hyvinvoinnin kannalta. Esim. Koulutustasomittaimen kohdalla nousu on yksiselitteisesti myönteinen asia, jolloin nuolen värin muuttaminen vihreäksi on itsestään selvä asia. Puolestaan alkoholi- ja tupakkatuotteiden myynnin kasvua voitaneen pitää lähes kaikissa tapauksissa kielteisenä asiana (poikkeuksena esim. kunta, joka elää matkailulla ja ravintolamyynillä on keskeinen tulonlähde kunnalle – tällöinkin myynnin lisäys on myönteinen asia vain verotulojen ei välttämättä terveyden kannalta). Klikkaamalla nuolta kaksi kertaa se muuttuu punaiseksi. Nuoli voidaan jättää myös vaakasuoraan asentoon. Näin voidaan tehdä, jos ei voida, osata tai halua ottaa kantaa siihen, onko indikaattorissa tapahtuva muutos, nousu tai lasku, hyvä vai huono asia. Näin esim. lastensuojelullisten tukitoimien piirissä olevien 0-17 -vuotiaiden määrä. Ilmaiseeko esim. määrän nousu lasten pahoinvoinnin kasvua vai sitä että kunnassa resurssit on saatu vastaamaan tarvetta. Kun tarpeeseen vastataan tukitoimien piirin tulevien määrä kasvaa. Tarpeeseen vastaaminen lienee hyvä asia. Jos kyse sen sijaan on tarpeen kasvusta, ei se hyvinvoinnin kannalta ole myönteinen asia. 'Värin jättäminen avoimeksi' voi antaa mahdollisuuksia laajaan keskusteluun jopa arvokeskusteluun päättävissä elimissä.

5. Raportti

Klikkaamalla tallenna painiketta saat valmiin raportin. Tehtyjä asetuksia voi muokata myös jälkikäteen.

Alla osa raporttina saadusta hyvinvointiselonteosta.

Ilomantsi

Ilomantsi 2007

V1 = Joensuu

V2 = Tohmajärvi

Muu	arvo	muutos	V1	V2
indikaattori				
Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina	8.2 litraa	↑↑↑↑	9.8	3.2
Erikoissairaanhoidon nettokustannukset, euroa / asukas	1012	↑↑↑↑	919	991
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 -vuotiaat, joiden sijoituspaikkana laitos, % kaikista kodin ulkopuolelle sijoitetuista lapsista ja nuorista	0	↓↓↓↓	15.5	46.7
Somaattisen erikoissairaanhoidon hoitopäivät / 1000 asukasta	759.7 / 1000 asukasta	↔↔	782.3	804.7
Verotulot	2386.7 euroa / asukas	↑↑↑↑	2721.3	2209.8

↑ arvo noussut

↔ ei muutosta tai muutos alle 5%

↑↓ muutos myönteiseen suuntaan

↓ arvo laskenut

↑↓ muutos vähintään 5%

↑↓ muutos kielteiseen suuntaan

↑↑↓↓ muutos vähintään 10%

↑↑↑↓↓ muutos vähintään 15%

■ tilanne vähintään 10% parempi kuin vertailukohteessa

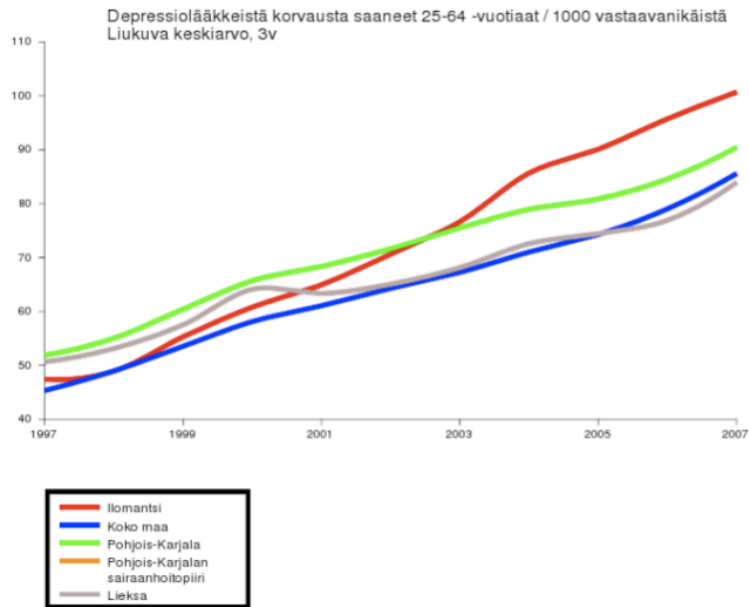
■ ei eroa vertailukohteeseen tai ero alle 10%

■ tilanne vähintään 10% huonompi kuin vertailukohteessa

? = tieto puuttuu

Hyvinvointiselonteosta ilmenee indikaattorin arvo v. 2007, muutokset (suunta (kasvu-lasku), määrä ja merkitys (hyvä-huono)). Muutosta arvioidaan suhteessa viiden vuoden takaiseen tilanteeseen. Symbolien merkitys on raportin alla.

Grafikan avulla saadaan tarkempaa tietoa muutoksesta ja suhteesta vertailualueisiin. Grafiikka saadaan näkyviin klikkaamalla raportissa indikaattorin nimeä. Grafikan voit tallentaa omalle koneellesi klikkaamalla Tallenna kuva -linkkiä.

Tiedot ovat myös taulukkona kuvan alla.

Raportti voidaan muuttaa PDF-tiedostoksi kohdasta Muuta pdf tiedostoksi. Tallenna sen jälkeen syntynyt tiedosto omalle koneellesi.

Tehtyä indikaattoripakettia voi myöhemmin muokata Muokkaa asetuksiasi -linkistä.